

Til Socialudvalget

31-05-2011

**Rapport om de foreløbige erfaringer med 18+ centrene
Maj 2011**

Sagsnr.
2011-76016

Dokumentnr.
2011-393389

Socialforvaltningen oprettede i 2009 og 2010 nogle særlige tilbud - 18+ centre – for kriminelle og kriminalitetstruede unge mellem 18 og 25 år i de mest udsatte områder af byen. Der er tale om unge, der er involveret i, har begået eller er i fare for at havne i alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet, og som dermed bidrager til at skabe utryghed i lokalområdet.

Denne rapport bygger dels på en løbende kontakt med centrene, dels på interviews med ledere og medarbejdere. Den er opdelt i:

1. Formål.....	1
2. Profil	2
3. Målgruppen.....	5
4. Strategi.....	6
5. Resultater.....	10
6. Opmærksomhedspunkter	11
7. Alternative modeller	13
8. Efterskrift – Perspektivering.....	14

1. Formål

Formålet med 18+ centrene er at tilbyde de unge en vej ud af kriminalitet. Socialudvalget godkendte på d. 2. september 2010 et koncept for 18+ centrene, der nærmere beskriver indsatsens indhold.

18+ centrene er etableret for unge, der kommer fra lokalområdet, og som har udvist en uroskabende adfærd, men er åbne for alle kriminelle og kriminalitetstruede unge. De unge kan selv henvende sig eller blive henvist af sagsbehandlere mv., der kender dem.

I henhold til konceptet skal alle unge, der knyttes til et 18+ center, igennem en afklarende profilsamtale. 18+ centret udarbejder herefter sammen med den unge en plan for de aktiviteter, den unge indgår i, og tilbyder den nødvendige støtte. Når de unge har gennemført et forløb, vil der blive fulgt op på, hvad de har fået ud af det. Det er et krav til de unge, at de samarbejder aktivt med medarbejderne om at skabe positiv udvikling i deres liv.

Hvis 18+ centret erfarer, at en bruger har begået alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet og er motiveret for et mere intensivt forløb, end 18+ centrets medarbejdere kan tilbyde, kan den unge henvises til visitation til en af kommunens andre 18+ indsatser: SSP+, Den Korte Snor+ eller exitprogrammet.

Unge, der tilknyttes andre 18+ indsatser, kan stadig komme i 18+ centret. Her kan medarbejderne være med til at støtte den indsats, der i øvrigt ydes for at skabe positive forandringer for den unge. Herudover kan unge, der er inde i en positiv udvikling, komme til at fungere som rollemodeller for andre brugere af 18+ centret.

Der er pt. oprettet fire 18+ centre: Gadepulsen+ (Kapelvej på Indre Nørrebro), RCYN+ (Ragnildsgade), Upload (for Guldbergsgade / Sjællandsgade-kvarteret, placeret i Rådmandsgade), Crossroad (Ruten i Tingbjerg). Askovgården/Rabarberlandet har indgået aftale med Socialforvaltningen om driften af RCYN+. De øvrige 18+ centre drives af Socialforvaltningen.

Udgifterne til drift og aktiviteter ligger på ca. 3 mio. kr. pr. 18+ center om året. Bemandingen varierer, men er typisk på det, der svarer til 4-5 fuldtids ansatte.

Center for forebyggende og rådgivende institutioner har det overordnede ansvar for etablering, drift og udvikling af 18+centre.

2. Profil

18+ centrene er mere end væresteder. De henvender sig til unge, der lever en stor del af deres liv på gaden, som skaber utryghed omkring sig og som har vanskeligt ved at indgå i forpligtende udviklingsforløb. De arbejder sammen med Socialforvaltningens sagsbehandlere om screening og kan støtte op om evt. handleplaner (ikke alle unge, der kommer på 18+ centrene, har en personlig handleplan eller er i øvrigt kendt af kommunen).

Centrene kan desuden vælge at udarbejde selvstændige programmer for de enkelte unge – eller for gruppen af unge jvn. kravet om profilsamtaler.

Samtidig bidrager 18+ centrene til at opsamle evt. uro tidligt, holde de unge væk fra gaden og skabe ro i lokalområdet.

Samlet set har centrene følgende opgaver:

- > Bidrage aktivt til at bringe de unge ud af kriminalitet og ind i en positiv løbebane.
- > Bidrage aktivt til at skabe ro og tryghed i lokalområdet.
- > Gennemføre afklarende profilsamtaler og udarbejde aktivitetsplaner for den enkelte.
- > Dokumentere og formidle viden om indsatser og resultater.
- > Desuden er der nogle ufravigelige regler, som skal overholdes af de unge, når de er i 18+ centret:

- > Ingen indtagelse af hash eller andre stoffer eller handel med det.
- > Ingen alkohol eller beruset adfærd.
- > Evt. våben og skudsikre veste må ikke forefindes i 18+ centrene.
- > Der må ikke ske hærværk eller kriminalitet på stedet.

18+ centrene er forskellige. Målsætningen og den overordnede strategi er fælles, men de områder, de ligger i, er forskellige, og sammensætningen af målgruppen afspejler de lokale forhold. Der er herunder variationer i forhold til centrenes historie og hvordan og i hvilket tempo de har udviklet sig. De enkelte 18+ centre arbejder desuden med forskellige fokusområder.

Gadepulsen+

Gadepulsen+ blev oprettet i februar 2009 på baggrund af urolighederne på Indre Nørrebro i vinterferien 2008. Målgruppen for tilbuddet var i begyndelsen grupperinger af unge på Blågårds Plads, i Folkets Park og Rantzausgade.

Gadepulsen+ ligger på 4. sal i en etageejendom på Kapelvej og har omkring 30-50 daglige brugere ud af en samlet gruppe på ca. 60 unge. Enkelte er over 25 år. Der er både danske unge og unge med indvandrerbaggrund i tilbuddet, ligesom målgruppen er en blanding af relativt velfungerende unge og unge med svære problemstillinger, herunder alvorlig kriminalitet.

Der er ca. 4 grupperinger med ca. 8-12 unge i hver, som pt. kommer i Gadepulsen+. Hovedparten af de unge har en svag familiebaggrund og en mangelfuld skolegang, de er marginaliserede i forhold til det øvrige samfund og flere af dem bevæger sig i periferien af den aktuelle bandekonflikt. I løbet af 2010 har Gadepulsen+ taget en ny gruppe uroskabende unge fra Rantzausgade ind.

Gadepulsen+ er især optaget af at holde de unge væk fra uroskabende aktiviteter på gaden. Der er endnu ikke lavet profilsamtaler for alle unge, men Gadepulsen+ har fokus på at få udarbejdet profilsamtaler for alle de unge, som kommer i 18+ centret og støtte de unge i formuleringen af positive fremtidsplaner.

Pr. 1. april 2011 er der ansat en koordinerende vejleder, som indgår i den almindelige vagtplan.

Ressourcecenter Ydre Nørrebro (RCYN+)

RCYN+ er for nylig flyttet ind i nye lokaler på 1. sal i en gammel industribygning på den tidligere KTK-grund i Ragnhildsgade på grænsen mellem Ydre Nørrebro og Østerbro. Stedet drives af Askovgården / Rabarberlandet efter aftale med Socialforvaltningen. 18+ centret blev oprettet i maj 2009 i tilslutning til RCYN - et ressourcecenter for 13-18 årige børn og unge på Ydre Nørrebro, og for dem, som deltager i frivilligt arbejde for målgruppen. 18+ centret er et

tilbud til unge på Ydre Nørrebro i alderen 18-25 år, som ikke har noget sted at være i deres fritid, og for hvem lediggang kan være medvirkende til en negativ udvikling for dem selv og deres omgivelser. I det daglige kommer der 20-30 unge, hvoraf nogle få er piger. Der er primært tale om unge med en mangelfuld skolegang, og flere af dem har ingen eller begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

RCYN+ har særligt fokus på det frivillige arbejde samt på at bringe danske unge og unge med anden etnisk baggrund sammen. Derudover har RCYN+ en række aktiviteter for de unge, hvoraf flere laves sammen med de andre 18+ centre, så de unge får skabt et netværk på tværs af byen. Det drejer sig f.eks. om den ugentlige fodboldtræning.

Aktuelt er cirka 44 af de unge blevet interviewet med henblik på at beskrive deres ønsker ift. uddannelse og beskæftigelse. Samlet set har RCYN+ haft kontakt med ca. 120 unge fra området.

Upload

Målgruppen omfatter ca. 60 unge fra Guldbergsgade-kvarteret, hvoraf halvdelen benytter stedet dagligt. Upload er placeret i Rådmandsgade på den modsatte side af Jagtvej. Centret blev startet i maj 2010 i henhold til aftalen om budget 2010 med henblik på at skabe ro blandt de unge i Guldbergsgade-kvarteret, som var blevet for gamle til at komme i ungdomsklubben (over 18 år).

De unge har været aktivt involveret i etableringen af stedet, og der har frem til udgangen af 2010 kørt et særligt forsøgsprojekt med ansættelse af unge piger, der – på linje med de øvrige medarbejdere – har været med til at præge de unges adfærd.

Der er lavet en foreløbig beskrivelse af samtlige brugere. Upload har med konsulentbistand udarbejdet en mål- og handleplan og har opstillet nogle specifikke succeskriterier.

Pr. 1. april er der ansat en vejleder til at indgå i den samlede indsats.

Crossroad

Crossroad blev åbnet i september 2010 på Ruten i Tingbjerg og samler uroskabende unge fra hele Tingbjerg. Her er der tale om grupper af unge, der ofte er involveret i alvorlige gadeuroligheder og kriminalitet. Stedet drives af medarbejdere fra Københavnerteamet, der i forvejen har indgående kendskab til de unge i området. Via opsøgende arbejde fik medarbejdere forud for etableringen kontakt til omkring 70-75 potentielle brugere, ligeligt fordelt på 7 grupperinger. 73 unge er screenet, og nogle af brugerne deltager i hv. exitprogrammet og Den Korte Snor+.

Personalet vurderer, at der ca. er 25-30 daglige brugere. Der er tale om unge fra forskellige grupperinger, hvor størstedelen har begrænset eller ingen tilknytning til uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Mange af de unge er kendt af politiet, og en del har været involveret i meget kriminalitet.

Crossroad forbereder et særligt samarbejde med U-turn om stofmisbrug og har i øvrigt fokus på sund kost og demokrati.

Der blev fra starten ansat en vejleder, som indgår i den fælles vagtplan, og der skal på sigt være profilsamtaler og udarbejdes fremtidsplaner for flere af de unge.

3. Målgruppen

Målgruppen for værestederne er unge mellem 18-25 år, der er kriminelle eller kriminalitetstruede, og som ofte skaber utryghed i lokalområdet. Det er unge, som er involveret i, har begået eller er i fare for at begå alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet. Der er overordnet tale om grupper af unge, som lever en stor del af deres liv på gaden.

Grupperne er kittet sammen omkring negativ adfærd, der skaber utryghed. Der er – primært hos de unge brugere af Gadepulsen+ og Crossroad – tale om en del unge, som har været involveret i relativt grov kriminalitet.. Men også blandt brugerne af de øvrige 18+ centre er der unge med domme bag sig, og der er regelmæssigt unge i fængsel. Brugerne af 18+ centrene er kendt af politiet eller befinder sig i risikogruppen, da de færdes i de kriminelle miljøer. I flere områder er de til alvorlig gene for arbejdet i klubberne for de under 18-årige.

Mange af de unge har oplevet mange brud og skuffelser, herunder turbulente skoleforløb, brudte uddannelsesforløb, anbringelser uden for hjemmet og fængslinger. De unge savner fast økonomi og stabil bopæl. Mange bor hos forældrene, nogle bor lidt rundt omkring, og nogle har folkeregisteradresse uden for kommunen, selvom de kommer fast i kvarteret. De unge har ofte svært ved at få overblik over deres egen situation.

Nogle af de unge, der har været i fængsel eller har oplevet skyderier eller brug af våben, bærer på en særlig stressfaktor for at være ”omvandrede skydeskiver”. En del er psykisk belastede på grund af deres historie. Der er stor spredning, når det gælder uddannelsesniveau. Nogle af de unge er velfungerende mens det for andre er en (meget) stor udfordring at skulle deltage i organiseret undervisning, gennemføre en uddannelse eller fastholde et job, ligesom det for en del af de unge er svært at navigere i systemet, fx finde vej til jobcentret.

Mange af de unge har familier med store forventninger. Det er forskelligt, hvor megen støtte eller hvilken støtte, de får hjemmefra. Mange af forældrene er på overførselsindkomst.

Målgruppen for 18+ centrenes indsats er unge, som er motiveret for at gennemgå en positiv udviklingsproces. Men motivationen kan svinge, bl.a. i takt med det, der sker på gaden, og der er ikke nødvendigvis tale om en stabil udviklingsproces.

4. Strategi

18+ centrenes strategi bygger på et målrettet opsøgende arbejde over for de relevante målgrupper og på at skabe nogle rammer og muligheder, som virker tiltrækkende på de unge.

Mange unge bruger 18+ centrene regelmæssigt, og ca. halvdelen kommer dagligt. Brugerne er bredt fordelt etnisk, gruppemæssigt og aldersmæssigt. Der er ingen bestemte grupperinger, der har ”sat sig” på stederne. Et flertal af dem, der kommer, er involveret i kriminalitet eller er kriminalitetstruet. Derudover kommer nogle unge, der har uoplettede straffeattester, men hænger ud med de andre. Det er ofte unge, der allerede er i gang med ungdomsuddannelse eller lign.

Relationsarbejdet

Når de unge er begyndt at benytte stedet, kan relationsarbejdet påbegyndes. Tilliden og motivationen opbygges gradvist ved på den ene side at have tætte dialoger med de unge – enkeltvis eller i grupper – og på den anden side at være fælles om nogle positive aktiviteter, som kan understøtte relationsarbejdet. Her kan medarbejderne anvende betydningen af, at de unge ser nogen, der gør noget andet, end de selv gør.

Der kan dels være tale om ”traditionelle” klubaktiviteter så som film- og tv-aftener, spil, fællesspisning, udflugter o.lign. Eller der kan være tale om afprøvning af nye metoder og tiltag, som f.eks. ”pigeprojektet” i Upload, systematiske træningsprogrammer eller optræden med selvproduceret musik (Upload). Også særlige temaer som ”sund kost” eller ”demokrati” kan være nyttige redskaber i relationsarbejdet.

Arbejdet med at få de unge til at leve op til de krav, som 18+ centrene stiller, er stor og udfordrende. Der skal både arbejdes med at involvere de unge i meningsfulde aktiviteter og med at ændre deres adfærd og attituder. Udfordringen ligger i høj grad i at få dem til at forholde sig til egen (og andres) adfærd samt lære at gennemskue konsekvenserne af egne og andres handlinger.

Uanset om de unge har deltaget i etableringen af centret eller er blevet motiveret til at komme på anden vis, er det afgørende, at der opbygges en kontakt, som er baseret på de unges tillid til, at det kan nytte. ”At kunne nytte” betyder, at de unge oplever en umiddelbar sammenhæng mellem deres ønsker/behov og en gennemførelse af dem.

Støtte og vejledning

Støtte og vejledning som en integreret del af dagligdagen er en central del af 18+ centrenes strategi. Alle centrene har en vejleder. Her kan de unge hente støtte, når som helst de har brug for det, uden at skulle aftale tid med en sagsbehandler. Vejlederen samarbejder med de øvrige medarbejdere dér, hvor de har særlig viden eller særlige relationer, og vejlederen indgår på linje med de øvrige medarbejdere.

Vejlederne skal have et tæt samarbejde med Socialcenter København, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Boliganvisningen, Jobcenteret, Kriminalforsorgen mfl.

De unge i 18+ centrene har brug for at snakke forskellige ting igennem. Og de har brug for hjælp til at overskue og løse akutte spørgsmål. Vejledningen tager derfor udgangspunkt i at få de unge til at åbne sig ved at spørge ind til det, der presser mest på, lytte og være til stede. De unge oplever at blive mødt af mange krav, fx ubetalte regninger, breve fra fogeden, jobcenteret har stoppet for kontanthjælp, skatterestance, huslejerestance, vennernes pres og forventninger mv. Eller de kan have brug for hjælp til at finde en bolig eller hjælp til at få et job eller et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb.

De foreløbige erfaringer fra 18+ centrene peger på, at brugerne konkret har følgende behov:

- > Hjælp til at skabe overblik over dagligdagen og løsning af personlige problemer.
- > Formidling i forhold til myndigheder mv.
- > Støtte til personlige aktiviteter.
- > Vejledning til uddannelse, f.eks.: Pædagog-assistent eller Sosu-assistent, tekniske skoler (håndværkerfag), lærerseminarium.
- > Hjælp til at finde arbejde, f.eks.: Løntilskud (f.eks. pædagogisk institution, restaurationsbranchen, transport), job- og uddannelsesafklaring og virksomhedspraktik

Her kan vejlederen hjælpe dem til at rede trådene ud, lægge tingene i rækkefølge og aftale forløb og/eller tage med dem. De unge får på denne måde støtte til at få retning på det, de står med. De får fokus på, hvordan de kommer videre. Gennem støtten til de forskellige personlige og indimellem akutte gøremål bliver relationen opbygget og en positiv udvikling påbegyndt. Det handler meget om at møde de unge dér, hvor de er – også hvis de undervejs skal i fængsel.

Skal vejledningen have mening, er det vigtigt, at de unge oplever, at deres ønsker er realistiske og kan omsættes til virkelighed (eller bliver korrigeret på en meningsfyldt måde). Derfor kommer ”vejledning i dagligdagen” ofte forud for vejledningen til job eller uddannelse. Ved at lade vejlederne indgå i den almindelige vagtplan forenes vejledningsarbejdet og relationsarbejdet – og samtidig kan vejlederne arbejde på at gøre afstanden til sagsbehandlere o.a. kortere/hurtigere. Det kræver, at samarbejdspartnere i SOF, BIF og BUF mv. er imødekomende og handler hurtigt.

Hvis 18+ centret erfarer, at en bruger har begået alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet og er motiveret for et mere intensivt forløb, end 18+ centrets medarbejdere kan tilbyde, kan den unge henvises til en af kommunens andre 18+ indsatser – SSP+, Den Korte Snor for Voksne eller exitprogrammet.

Aktiviteter

En lang række fritidsaktiviteter udfolder sig i 18+ centrene, som f.eks.:

- > Samtaler og vejledning
- > Ledsage til aftaler
- > Film- og tv-aftener
- > Træning (fodbold, fitness mv.)
- > Madlavning og fællesspisning
- > Diskussioner og fortællinger
- > Infomøder / fællesmøder
- > Udflugter
- > Udlandsture
- > Arrangementer i lokalområdet
- > Musikstudie
- > Oprydning.

Herudover har alle 18+ centrene planer om eller iværksat særlige temaer til at støtte den fælles kultur på stedet.

Et eksempel på dette er ”pigeprojektet” i Upload. Her blev der i startperioden (efteråret 2010) ansat fem unge piger på drengenes alder (både med dansk og med indvandrerbaggrund) til at indgå i det daglige pædagogiske arbejde og udfordre drengene i deres adfærd og deres syn på det andet køn. Nogle vigtige opmærksomhedspunkter i pigernes arbejde var: De unges sprog og kropssprog; rollefordelingen mellem de unge piger og drengene (kønsroller); måder at hilse på; ære og aggressioner; og fortællinger. Det var udfordrende for drengene og bestemt ikke uproblematisk, men opsamlingen viste, at drengene lærte meget af det.

Mange af de unge, der kommer i 18+ centrene, har et stort hashforbrug, men er sjældent villige til at erkende problemet. Crossroad planlægger derfor et særligt forløb i samarbejde med U-turn. Tanken er, at en medarbejder fra U-turn skal indgå i vagtplanen og introducere måder til at nedsætte de unges hashforbrug.

Sikkerhed og håndtering af uro

Gruppen af unge, der benytter 18+ centrene er meget labil. De har taget lokaliteterne til sig, men motivation og adfærd svinger med, hvad der sker på gaden. Medarbejderne må derfor være særligt forberedt på pludseligt opstået situationer. Det kan dreje sig om interne konflikter eller konflikter i forhold til medarbejderne. Men det kan også dreje sig om udefra kommende uro, som f.eks. i forbindelse med skudepisoder og voldelige overfald.

I sådanne situationer bliver de unge let stressede. De er vant til at stå på gaden, og de er meget mobile, og denne adfærd overfører de på 18+ centret – bruger fx lige en pc eller playstation og smutter igen. 18+ centrene har derfor stadig en opgave med at lære de unge at bruge centrene på en hensigtsmæssig måde. Medarbejdernes rolle er at være til stede og snakke med dem om det, der sker. Personalet skal have en rimelig grad af tryghed ved de unge, og at de ikke fører konflikter ind i centret. Det er en stor del af personalets opgave at give de unge den forståelse af stedets rolle – de kan risikere at tabe noget, som har en værdi for dem, hvis de bringer konflikter med ind i centret.

18+ centrene skaber kultur – og dermed et beredskab – gennem de dagligdags hændelser. Medarbejderne skal sikre, at der ikke sker et normskred på stedet, selvom man anerkender de unges usikkerhed på gaden. Hensynet til medarbejdernes sikkerhed er ikke til diskussion, og det drøftes løbende, om det kan være nødvendigt at lukke af sikkerhedsmæssige grunde ved uroligheder, skyderier el.lign. Omvendt er det vigtigt netop at tage hånd om de unge i tilspidsede situationer, hvor 18+ centret skal repræsentere en anden vej. Derfor er det vigtigt at snakke sådanne situationer grundigt igennem på forhånd.

Der findes endnu ingen fælles vejledning for, hvordan de forskellige situationer håndteres, men det efterlyses af de ansatte. På samme måde er spørgsmålet om bemanning aktuelt, når der arbejdes med konstellationer af fast ansatte, vikarer og brugere.

Udslusning

Som et sidste led i indsatsen i 18+ centrene står udslusningen. En del unge er allerede hjulpet i gang med en uddannelse (eller har fået hjælp til at fastholde en allerede påbegyndt uddannelse), mens andre er kommet i løntilskud. F.eks. har fitness-træning ført til, at et par unge er blevet garanteret job som fitness-instruktører og derfor gået i gang med den pågældende uddannelse.

De unge, der på denne måde er kommet videre, kan imidlertid fortsat have behov for at komme i 18+ centret i en periode – og her kan de komme til at fungere som rollemodeller for kammeraterne.

Udslusning af unge fra 18+ centrene er et kommende fokusområde. Flere 18+ centre peger på, at det er vigtigt at inddrage de unge i planlægningen af aktiviteter, der fører ud af centret. F.eks. kan hjælp til at oprette foreninger både bidrage til de unges demokratiforståelse og give mulighed for aktiviteter, som ligger uden for forvaltningernes normale rammer. Det vil også styrke de unges senere muligheder, at (nogle af dem) får træning i og mulighed for at præsentere centret udadtil, f.eks. i nabolaget eller på skoler.

5. Resultater

Det er endnu for tidligt at lave en egentlig effektmåling på indsatserne, men man kan allerede nu konstatere, at 18+ centrene har været med til at skabe ro på gaden og kanalisere de unges opmærksomhed ind i en mere positiv retning end tidligere.

Det ser således ud til, at 18+ centrene kan få fat i målgruppen – og i rigtig mange af dem – i de områder, hvor de er placeret. Der vil altid være nogle, der ikke finder tilbuddet attraktivt – eller kun benytter det sjældent. Men flertallet synes at benytte muligheden. Centrene er tilsyneladende blevet kendte og anerkendes som en mulighed, hvor man både kan slappe af, opleve noget og få nye muligheder.

Det ser også ud til, at 18+ centrene kan være med til at reducere uro og dæmpe den, når den opstår. Det er dog vigtigt at huske, at der er tale om unge, hvis udgangspunkt er en kriminalitetstruet og utryghedsskabende adfærd, som hverken ændres fra den ene dag til den anden – eller udvikles kontinuerligt. Der vil jævnligt opleves ”tilbagefald”, bl.a. i sammenhæng med, hvad der i øvrigt foregår i området.

18+ centrene kan således ikke kontrollere, hvad de unge bruger deres tid på uden for åbningstid, eller når de i øvrigt opholder sig andre steder. Centrene kan heller ikke forhindre skudepisoder eller (bande)konflikter. Mange af de toneangivende i kriminelle grupperinger er over 25 år og falder således uden for centrenes målgruppe. Men centrene kan gøre ”afstanden” mellem de unge og grupperingerne større og få flere til at overveje, hvor meget de vil involvere sig. Og de kan få flere til at undlade at involvere sig, f.eks. som medløbere.

Samlet kan man om 18+ centrenes betydning i forhold til konflikter konstatere, at:

- > De unge oplever ikke konfrontationerne på samme måde / så direkte / så hurtigt, når de ikke befinder sig på gaden.
- > Det tager længere tid at blive involveret i kriminalitet eller andre uroskabende aktiviteter (der er fysisk forskel på fx at være i Gadepulsens lokaler på 4. sal og stå på gadehjørnet, hvor al ting sker lige foran dem).
- > Medarbejderne har mulighed for at yde mægling eller foretage dæmpende intervention, fordi de har tillid hos de unge.

Som nævnt tidligere er det lykkedes at få nogle af brugerne i gang med eller fastholde en påbegyndt uddannelse, ligesom der bruges mange kræfter på at hjælpe de unge til jobmuligheder. Her er profilsamtaler og aktivitetsplaner vigtige redskaber, men også samarbejdet med sagsbehandlere i det ordinære system vil være afgørende for resultaterne.

6. Opmærksomhedspunkter

18+ centrene er fortsat under etablering og udvikling. Der vil derfor fortsat være mange udfordringer og opmærksomhedspunkter at forholde sig til. Blandt de centrale punkter kan nævnes (ikke prioriteret):

- > Etableringen tager hårdt på kræfterne – få personer spændes meget hårdt for, og der opstår mange uforudsete situationer. På baggrund af de høstede erfaringer kan der evt. udarbejdes en drejebog for evt. etablering af tilsvarende steder eller i forbindelse med andre løsninger.
- > Medarbejdernes håndtering af spilleregler samt niveauet for acceptabel adfærd blandt de unge. Der bør udarbejdes fælles procedurer for håndtering af uro og konflikter på centrene samt for personalets sikkerhed.
- > Anvendelse af profilsamtaler og aktivitetsplaner samt samarbejdet med forvaltningerne (primært SOF, BIF og BUF) samt med politiet. I henhold til konceptet skal alle unge, der knyttes til et 18+ center, igennem en afklarende profilsamtale. 18+ centret udarbejder herefter sammen med den unge en plan for de aktiviteter, den unge indgår i, og tilbyder den nødvendige støtte. Når de unge har gennemført et forløb, vil der blive fulgt op på, hvad de har fået ud af det.
- > Alternative (supplerende) støtteforanstaltninger. Det er afgørende at kunne handle hurtigt og støtte de unges umiddelbare behov, hvis man skal opnå et tillidsfuldt samarbejde. Man kan overveje at udvikle et fælles tilbud til alle brugere af 18+ centrene, der er målrettet netop denne gruppe

behov. Ud over uddannelse og beskæftigelse figurerer boligbehov højt på listen over indsats, hvor der kan være brug for at handle hurtigt.

- > Involvering af lokalområdet. Til indsatsen hører de gode naboskaber. Deltagelse i kvarter-arrangementer er en mulighed, nabohjælp en anden. En tredje mulighed er at give de unge mulighed for at indgå i lokale entreprenørarbejder.
- > Planer for udslusning, herunder hvorledes de unge kan involveres og ansvarliggøres for centrene og for egen fremtid. De unge, som benytter centrene, skal hjælpes videre til en tilværelse med job, uddannelse og bolig, og der skal være plads til at centrene kan optage nye brugere. Oprettelse af foreninger er nævnt blandt mulighederne, ligesom tilknytning af kontaktpersoner / mentorer til enkelte unge kan støtte udslusningen.
- > Der er behov for at få større viden om de unge, der ikke kommer i 18+ centret, samt om de unges tid uden for centret / uden for åbningstid, således at indsatsen kan korrigeres, hvor det er muligt.
- > Produkt- og metodeudvikling. Det er forudsat i konceptet, at der udvikles og afprøves nye metoder for at sikre en dynamisk udvikling svarende til de unges (ændrede) adfærd. Det er herunder vigtigt, at metoder systematisk beskrives og resultaterne heraf monitoreres, så metodeudviklingen løbende sker på et dokumenteret grundlag.
- > Medarbejderkompetencer og uddannelse. Da der er tale om nye tiltag i forvaltningsmæssig sammenhæng, startede medarbejderne fra bunden med at opbygge erfaringer. Tilbud om løbende supervision og kompetenceudvikling er derfor vigtige.
- > Dokumentation og formidling af viden og erfaringer. Der bør udarbejdes en kommunikationsstrategi for 18+ centrene, herunder hvorledes viden opsamles, formidles og udvikles. Desuden er der brug for at udarbejde strategier for, hvordan relationen mellem centrene og lokalsamfundene styrkes.

Fremadrettet vil socialforvaltningen i særlig grad sætte fokus på:

- > Anvendelse af profilsamtaler og aktivitetsplaner, som alle 18+ centre skal benytte sig af.
- > En kritisk gennemgang af brugen af de unge som lønnede medhjælpere, specielt når det ikke sker tidsbegrænset og som led i en samlet udslusningsplan.

- > Betydningen af de unges folkeregisteradresse i andre kommuner.
- > Medarbejderkompetencer og uddannelse og herunder medarbejdersikkerhed.

7. Alternative modeller

Den beskrevne model for etablering af 18+ centre er naturligvis ikke den eneste tænkelige.

Det er ikke hensigtsmæssigt at kommunen kun har en enkelt "standardløsning" at falde tilbage på, og som tilmed, i en række situationer, er unødvendig kostbar.

Det vil derfor være klogt at operere med flere modeller, som tager højde for de forskellige problemstillinger, som kommunen konfronteres med.

I nogle tilfælde er der ikke brug for en permanent løsning fx fordi det er en ganske bestemt gruppe unge og kun den, som er udfordringen. Her kan det være relevant at operere med en "light" model, som arbejder i lånte lokaler og hvor der på forhånd er sat en tidsbegrænsning ind for den løsning, der arbejdes med.

I andre tilfælde er der opbygget lokale strukturer, med kontakt til målgruppen, hvor det er mere hensigtsmæssigt at etablere 18+ aktiviteten, som en "overbygning" til disse strukturer. Fx kan der være etableret et "Ny Start" gadeplansteam med god kontakt til målgruppen, ligesom det kan tænkes, at den lokale klub, som udgangspunkt har god kontakt til en del af målgruppen. I den situation kan det være hensigtsmæssigt at "pulje" ressourcerne således at 18+ centerdelen, mere har karakter af en "overbygning", som er ansvarlig for de udviklingsorienterede aktiviteter med målgruppen og den rådgivning og vejledning om arbejde og uddannelse, som altid er en integreret del af en 18+centeraktivitet.

I atter andre tilfælde er der objektivt set basis for etablering for et 18+center, men det er i det konkrete tilfælde kontraindiceret at gøre det, for ikke at komme til at medvirke til at cementere en opdeling af byen i "territorier". I den situation vil det være hensigtsmæssigt at have en alternativ plan klar, som fx indebærer en målrettet individuel indsats, bestående af kontakt til målgruppen på gadeplan, en fremskudt jobcenterfunktion samt en ekstraordinær indsats i regi af SSP+. Der kunne også indgå et tilbud til målgruppen om at bruge et af de etablerede 18+ centre.

Det centrale er at disse modeller på forhånd skal være tænkt igennem, således at kommunen hurtigt kan reagere på den konkrete udfordring, uden at være henvist til en bestemt ”standardløsning”

8. Efterskrift – Perspektivering

Det fremgår af beskrivelsen ovenfor, at personalet i de fire etablerede 18+ centre gør et stort og flot stykke arbejde under vanskelige forhold. På nuværende tidspunkt kan man godt beskrive etableringen af 18+ centre, som en gevinst for byen. Specielt, hvis man lægger afgørende vægt på, at det - på kort sigt - er lykkedes at trække en række unge væk fra gaden. Unge, som ellers typisk ville hænge ud på gaden, hvor deres tilstedeværelse kan være utryghedsskabende for omgivelserne.

Beskrivelserne peger imidlertid også på en række vanskelige dilemmaer, som er knyttet til drift af 18+ centre. Dilemmaer, som det er nødvendigt at adressere før man for alvor vil kunne tale om varige og langtidsholdbare løsninger.

Det er disse dilemmaer, som vil blive beskrevet i det følgende.

A. Bliver 18+ centrene for isolerede om opgaveløsningen.?

Opgavens sværhedsgrad taget i betragtning er det ikke nogen gunstig position, hvis de unge hænger fast uden at kunne komme videre.

På den lange bane er centrene helt afhængige af, at der til stadighed er et ”aftræk” af unge fra centrene primært til arbejdsmarkedet og til ungdomsuddannelserne. Dette er ikke sket i tilstrækkelig grad.

Centrene har valgt at imødegå problemet ved at ansætte personale, som skal arbejde med kontakten til arbejdsmarked og ungdomsuddannelser. Det er en fornuftig disposition.

Processen med at få ”hul igennem” til arbejdsmarked og ungdomsuddannelserne er imidlertid fortsat udfordrende og langsom. Alt for langsom til målgruppen må det konstateres.

B. Hvad sker der, hvis 18+ centrene mister kontrollen?

I en tænkt situation kan det ske at centeret mister kontrollen med de unge, fordi der bliver skudt på en af de unge, der kommer i centeret, fordi en lille kerne af brugere etablerer sig som uformelle ledere med helt andre dagsordener end centerets, fordi utilfredshed med en beslutning fx om lukning i en periode medfører hærværk mod institutionen, angreb på personalet etc.

Fra at være et problem ”på gaden” rykker problemet ind i en institution. Det betyder, at kommunen ganske ufrivilligt risikerer at påtage sig et medansvar for de handlinger, som finder sted i og udenfor institutionen – også selvom der er tale om voksne mennesker.

C. Skal alle bydele med behov have sit eget 18+ center?

Der kan spores en tendens til at det bliver ”et krav” fra målgruppeunge i bestemte byområder at få deres eget 18+center. Der vil – jf. ovenfor – være en indbygget tendens til at dette krav bakkes op af en række instanser i lokalområdet.

Det må i den forbindelse bemærkes at samtlige fire eksisterende 18+ centre er etableret indenfor de sidste 2 år samt at et nyt 18+ centre – i Voldparken - allerede er under etablering!

Samtidig kan der spores en – meget bekymrende – tendens til at stærkt kriminelle grupperinger i byen betragter de samme bydele, som ”deres territorier”.

Der kan derfor være stærke grunde til at finde andre løsninger. Se afsnittet om ”Alternative modeller” ovenfor.

D. Er konceptet for etablering af 18 + centre holdbart?

Som det fremgår, er 18+ centrene etableret indenfor en meget kort periode.

De 4 etablerede centre har hver deres profil, som er stærkt påvirkede af lokale forhold og baggrund for etablering.

Gadepulsen+ er stærkt præget af en særlig Nørrebro tradition for at arbejde med målgruppen og for et tæt samarbejde mellem institutionerne i området.

RCYN+ er stærkt præget af at moderinstitutionen RCYN er den eneste af sin art i området og af institutionens stærke fokus på frivillighedsarbejde.

Upload er stærkt præget af at man blev etableret for at imødekomme behovet hos en på forhånd udpeget gruppe unge, som derfor fra begyndelsen har betragtet stedet, som deres.

Crossroad er præget af et indgående kendskab til lokalområdet og de unges behov samt en stærk bevidsthed om at formålet med etableringen af institutionen er at kunne gennemføre et målrettet udviklingsarbejde for de enkelte brugere. Alle aktiviteter på stedet er således formålsbestemte og målrettet mod at give de unge kompetencer til at begå sig på arbejdsmarkedet og i ungdomsuddannelserne.

Det kan anbefales at gennemtænke konceptet for etablering af 18+centre på ny:

- > Det bliver navnlig nødvendigt at præcisere at et 18+ center er et professionelt drevet tilbud til de unge. Sagt meget firkantet er det forvaltningens institutioner, ikke de unges.
- > Det bliver også nødvendigt at præcisere, at alle aktiviteter skal have et udviklingsperspektiv for den enkelte unge. De skal være målrettet mod at give de unge kompetencer til at klare sig i voksenlivet. På arbejdsmarkedet og i Ungdomsuddannelserne.

På denne måde vil det i nogen grad være muligt at imødegå de tendenser der er nævnt under B og C.

E. Er målgruppen rigtig ramt?

Det kan der uden videre svares ja til, men spørgsmålet er om den er for snævert defineret ved ensidigt at sigte på unge, der begår kriminalitet.

Kernen i problemstillingen er en gruppe unge, med sociale, personlighedsmæssige og familiære problemstillinger af en karakter, der gør det vanskeligt for dem at gennemføre en uddannelse og få et job. Om unge i denne gruppe har begået kriminalitet eller ej beror på rene tilfældigheder.

Erfaringerne fra U-turn og Spydspidsen, viser at så mange som 70 – 80 pct. af målgruppen har pletter på straffeattesten. Men der er ingen grund til at sortere de sidste 20 – 30 pct., som har nøjagtig de samme problemer fra.

Denne måde at anskue problemet på har flere fordele.

- > Man undgår at fastholde et billede af de unge, som kriminelle,
- > Man undgår at forvaltningerne oplever problemet, som et specialproblem, som andre må tage sig af.
- > Det bliver lettere at fastholde et fælles ansvar for løsninger.

18+ centrenes vanskeligheder er et godt eksempel på en problemstilling, der stiller krav om fælles handling og fælles ansvar, men som pt. er gjort til et specialproblem.

Sammenfatning og anbefalinger.

- 18 + Centrene er for alle unge med alvorlige sociale problemer. Ikke kun unge, som har begået kriminalitet.
- Alle unge, som bruger 18+ centeret skal have en udviklingsplan som både tager stilling til job/uddannelse, og til emner, som orden i økonomien og boligsituationen.
- 18+ centrene er professionelle centre med professionelle medarbejdere.

- Alle aktiviteter i 18+ centrene skal have et udviklingsperspektiv for den enkelte unge. 18 + centrene er ikke væresteder – og ambitionen er højere end blot ro i lokalområdet.
- 18+ centrene skal have hurtige velfungerende forbindelseslinjer til BIF, BUF og Socialcenter København samt til exitprogrammet og Den Kort Snor +18, som et minimum.
- Den eneste sikkerhed mod tilsanding eller overtagelse af steder af enkelte grupperinger er flow - og det kan kun skabes ved troværdig og hurtig indsats.
- Anbefalingerne vil kunne gennemføres indenfor de eksisterende rammer.